

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันเทคโนโลยีการสื่อสารพัฒนามากขึ้น สื่อมีอิทธิพลต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนในฐานะผู้รับสาร ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ตลอดจนการเชื่อมโยงการติดต่อสื่อสารของคนในภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลกให้เป็นไปอย่างสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น ทั้งสื่อวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์ ตลอดจนการใช้สัญญาณดาวเทียม และการใช้สื่อใหม่ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

วิทยุกระจายเสียง เป็นสื่อมวลชนแขนงหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้แก่ประชาชน เนื่องจากเข้าถึงประชาชนได้มาก มีราคาถูก และสามารถกระจายเสียงได้ไกล แต่มักตกอยู่ในการครอบครองของผู้มีอำนาจรัฐเพื่อเป้าประสงค์ทางการเมือง และมีการจัดสรรผลประโยชน์ให้แก่ภาคธุรกิจเพื่อกระตุ้นการบริโภคสินค้ามากกว่าการนำไปใช้เพื่อถ่ายทอดความรู้ที่เป็นประโยชน์ตามความต้องการของประชาชน

ยุคสงครามโลกครั้งที่ 2 วิทยุกระจายเสียงได้เข้ามามีบทบาทในการสื่อสารระหว่างประเทศ ประเทศต่างๆ มีระบอบการปกครองแตกต่างกัน ทั้งฝ่ายเสรีนิยมและสังคมนิยม ต่างมองเห็นศักยภาพนำมาใช้โน้มน้าวใจ หรือโฆษณาชวนเชื่อเกี่ยวกับประเทศของตน โดยส่งกระจายเสียงไปสู่ประเทศเป้าหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางการเมือง แต่องค์กรวิทยุกระจายเสียงแห่งหนึ่งของประเทศอังกฤษ คือ บริษัทกระจายเสียงแห่งอังกฤษ หรือ บีบีซี (British Broadcasting Corporation-BBC) ซึ่งก่อตั้งเมื่อวันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2460 (ค.ศ. 1922) ได้พยายามเน้นหนักในการทำหน้าที่ที่สำคัญประการหนึ่งที่บัญญัติไว้ในธรรมนูญการจัดตั้งองค์กรกระจายเสียงแห่งนี้ คือ การรายงานข่าวตามความจริงและเป็นกลาง และได้พัฒนาคลื่นสั้นมาใช้ในการสื่อสารจนได้ชื่อว่า เป็นผู้สร้างประวัติศาสตร์หน้าใหม่ให้กับโลกการกระจายเสียง (เจลิศ เจษฎาวัลย์, 2545)

ปัจจุบัน บีบีซี เป็นองค์กรแพร่ภาพสัญญาณวิทยุโทรทัศน์ที่ใหญ่ที่สุดในโลก ให้บริการสาธารณะอย่างเป็นอิสระโดยไม่ต้องขึ้นอยู่กับหน่วยราชการใด โดยสำนักข่าว BBC News service ให้บริการสถานีวิทยุและโทรทัศน์ของ BBC เช่น BBC Radio และ BBC News ซึ่งถ่ายทอดสัญญาณภาพและเสียงไปทั่วโลก และมีการพัฒนาสถานีวิทยุและโทรทัศน์ให้เป็นระบบดิจิทัลอย่าง

เต็มรูปแบบ (โครงการศึกษาวิจัยองค์กรสื่อสารณะเพื่อสนับสนุนนโยบายการสร้างคามยั่งยืนและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสังคมคุณภาพที่มีคุณธรรม)

บีบีซี ภาคภาษาไทย (BBC Thai Service) เริ่มกระจายเสียงตั้งแต่วันที่ 27 เมษายน พ.ศ. 2484 (ค.ศ. 1941) ตลอดเวลา 64 ปี วิทยูบีบีซี ภาคภาษาไทย ดำรงอยู่บนคลื่นวิทยุ ก็น่าจะกล่าวได้ว่า บีบีซีไทยได้ทำหน้าที่สมบทบาทมาโดยตลอด ซึ่งยึดถือข้อมูลที่เป็นจริง เป็นกลาง และถูกต้อง บีบีซีจึงเป็นกลไกสำคัญส่วนหนึ่งของสังคมไทย (เรื่องพิลาศ ธรรมวิเศษ และจารุภา ะสี, 2548)

การปิดตัวลงของ บีบีซี ภาคภาษาไทย เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม พ.ศ.2548 นายไนเจล แชลแมน ผู้อำนวยการบีบีซี ภาคบริการโลก ให้เหตุผลว่า มีจำนวนผู้ฟังน้อย จึงจำเป็นต้องใช้งบประมาณก้อนนี้สู่ภูมิภาคอื่น ซึ่งความต้องการของผู้ฟังมีมากกว่าประเทศไทย ส่งผลให้คนในแวดวงสื่อสารมวลชนและนักวิชาการของประเทศไทยรู้สึกเสียใจเป็นอย่างมาก เนื่องจาก สื่อมวลชนส่วนใหญ่ยังคงตกอยู่ในการครอบครองของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นวิทยุและโทรทัศน์ ที่อยู่ภายใต้การดูแลของกรมประชาสัมพันธ์ บริษัท อสมท.จำกัด (มหาชน) และกองทัพ แม้มีการให้สัมปทานหรือแบ่งช่วงเวลาให้เอกชนก็ตามแต่ส่วนใหญ่นำไปในเชิงพาณิชย์เพื่อตอบสนองความต้องการด้านการตลาดและการบริโภค

หลังการเกิดรัฐประหารเมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ.2549 ได้เกิดกระแสเรียกร้องจากนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญให้มี “สื่อสาธารณะ” ซึ่งมี บีบีซี เป็นต้นแบบ เนื่องจากเกิดข้อสงสัยในสิทธิและเสรีภาพสื่อ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) จึงผ่านร่างพระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พ.ศ.2551 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ว่าด้วยการจัดตั้งองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (ส.ส.ท.) ใช้ชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า “Thai Public Broadcasting Service” หรือเรียกโดยย่อว่า “Thai PBS” ทำหน้าที่เป็นองค์การสื่อสาธารณะด้านวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์แห่งแรกในประเทศไทย

ตารางที่ 1.1 เป้าหมายในการดำเนินงานของสถานีวิทยุ-โทรทัศน์เพื่อให้เกิดประโยชน์สาธารณะ

	สื่อสาธารณะ	สื่อเชิงพาณิชย์	สื่อของรัฐ
ฐานะของประชาชน	พลเมือง	ผู้บริโภค	ผู้ถูกปกครอง
ฐานะของสื่อ	พื้นที่สาธารณะ	ตลาด	กระบอกเสียง
เป้าหมายในการดำเนินงาน	ประโยชน์สาธารณะ	การทำกำไรสูงสุด	โฆษณาชวนเชื่อ

ที่มา: ณพรัตน์ พิมพ์พิพัฒน์ (2551, น. 16) ความชอบของประชาชนที่มีต่อรายการของสถานีโทรทัศน์ทีวีไทยทีวีสาธารณะ (TPBS)

นอกจากแนวคิดพื้นฐานที่ต้องห่างไกลจากกลุ่มทุนแล้ว สื่อกระจายเสียงเพื่อสาธารณะจำเป็นต้องมีหลักการสำคัญ คือ (จิตินันท์ พงษ์สุทธิรักษ์ และวีระยุทธ กาญจน์ชูฉัตร, 2550: 3)

1. ประชาชนทุกคนสามารถรับฟัง/รับชมได้
2. ผู้ผลิตรายการมีเสรีภาพและความเป็นกลางในการนำเสนอ
3. มีเนื้อหารายการที่หลากหลายเพื่อให้สอดคล้องกับประชาชนทุกกลุ่ม
4. มีบทบาทในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

ทั้งนี้ องค์กรกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (ส.ส.ท.) ไม่ได้มีการแข่งขันด้านธุรกิจ เนื่องจากมีรายได้จากภาษีสรรพสามิตปีละไม่เกิน 2,000 ล้านบาท ในการบริหารงานองค์กรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแนวคิดที่ว่า Thai PBS สื่อสาธารณะไม่ใช่ (แค่) สถานีโทรทัศน์ หากต้องเป็น “สถาบันทางสังคม” ที่ใช้คลื่นและเครื่องมือสื่อสารของตัวเองเพื่อดำเนินภารกิจเสริมสร้างมาตรฐานการดำเนินชีวิตของประชาชน สร้างความเข้มแข็งให้แก่พลเมืองและความไพบูรณ์ของสังคม (enriching peoples' life) ด้วยการทำภารกิจตามคตินิยมและมาตรฐานของความเป็นสื่อเพื่อสาธารณะ (Public Service Ethos) ในลักษณะเช่นเดียวกับ NHK ในญี่ปุ่น BBC ของอังกฤษหรือ PSB ในอเมริกา (ไทยพีบีเอสออนไลน์, 2554: 3 ตุลาคม)

สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส เป็นสื่อหลักของ ส.ส.ท. แต่ ส.ส.ท. ได้ให้บริการข่าวสารสาระประโยชน์ และสาระบันเทิง ผ่านช่องทางสื่ออื่นๆ เพื่อให้บรรลุภารกิจของสื่อสาธารณะ ตามมาตรา 8 (1) แห่งพระราชบัญญัติองค์กรกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2551 ซึ่งระบุให้ ส.ส.ท. “จัดให้มีสถานีวิทยุกระจายเสียงและสถานีวิทยุโทรทัศน์ หรือเผยแพร่รายการในระบบอื่น หรือเทคโนโลยีทันสมัยอื่น โดยมีเครือข่ายให้บริการครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ..”

แต่เนื่องจาก ส.ส.ท. ยังมีข้อจำกัดที่ยังไม่สามารถมีคลื่นความถี่วิทยุเป็นของตัวเอง จึงได้ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และเครือข่ายภาคประชาชน อาทิ มูลนิธิเครือข่ายครอบครัว ชมรมวิทยุเด็ก จัดตั้งสถานีวิทยุไทยเพื่อเด็กและครอบครัว โดยใช้คลื่นความถี่ FM.105 MHz ของกรมประชาสัมพันธ์ ออกอากาศทางกรุงเทพมหานครและปริมณฑลควบคู่กับการอากาศทางเว็บไซต์ www.radiothai.fm ภายใต้ชื่อ “สถานีวิทยุไทยเพื่อเด็ก และครอบครัว” โดยมุ่งให้เป็นสถานีวิทยุสาธารณะที่เน้นผลิตรายการเพื่อเพิ่มพื้นที่สื่อสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้ของเด็ก เยาวชน และครอบครัว รวมถึงรายการสาระประโยชน์เพื่อสร้างการเรียนรู้อย่างรื่นรมย์ ตอบสนองกลุ่มผู้ฟังที่หลากหลาย ปราศจากการโฆษณา ป้องกันการแทรกแซงจากกลุ่มทุนธุรกิจและการเมือง (รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี 2552 ส.ส.ท.)

การทำงานร่วมกันระหว่าง ส.ส.ท. และ ส.ส.ส. ในแง่ของการผลิตรายการนั้น ส.ส.ท. รับผิดชอบในส่วนของการข่าว สถานการณ์ปัจจุบัน สารประโยชน์ และปกิณกะบันเทิง ที่ผลิต รายการที่สร้างความแตกต่างตอบสนองต่อการส่งเสริมเสรีภาพในการรับรู้ข่าวสารที่มีความเท่าเทียมและเท่าทันในสถานการณ์สำคัญที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต สะท้อนความสื่อสาธารณะ สอดคล้องกับหลักจรรยาบรรณวิชาชีพ

สำหรับผังรายการวิทยุไทยเพื่อเด็กและครอบครัวเดือนมกราคม พ.ศ. 2553 แบ่งสัดส่วนการผลิตรายการ ดังนี้ สสส. 65.15%/ส.ส.ท. 32.37%/กรมประชาสัมพันธ์ 2.49% (แผนการจัดทำรายการวิทยุไทยเพื่อเด็กและครอบครัว, 2553)

ผลสัมฤทธิ์จากการผลิตรายการของสถานีวิทยุไทยเพื่อเด็กและครอบครัวในขณะนั้น ทำให้มีเครือข่ายวิทยุขอเชื่อมโยงสัญญาณของ FM.105 MHz. เพื่อนำรายการไปออกอากาศ มากกว่า 40 สถานีในหลายพื้นที่ทั่วประเทศ (รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี 2553 ส.ส.ท.)

แต่การดำเนินงานของสถานีวิทยุไทยเพื่อเด็กและครอบครัว ตั้งแต่เดือนเมษายน พ.ศ. 2552 จนถึงปลายปี พ.ศ. 2553 ก็ต้องยุติลงโดยคลื่นวิทยุให้กรมประชาสัมพันธ์ เนื่องจากสภาพปัญหาด้านธุรกิจ (เว็บไซต์ข่าวสด, 2554: 15 กรกฎาคม)

ทั้งนี้ เป็นไปตามมติที่ประชุมผู้บริหารคลื่นความถี่วิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (สวท.) โดยให้มูลนิธิเครือข่ายครอบครัวปฏิบัติดังนี้ (เอกสารการดำเนินงานวิทยุสาธารณะของ ส.ส.ท., 2554)

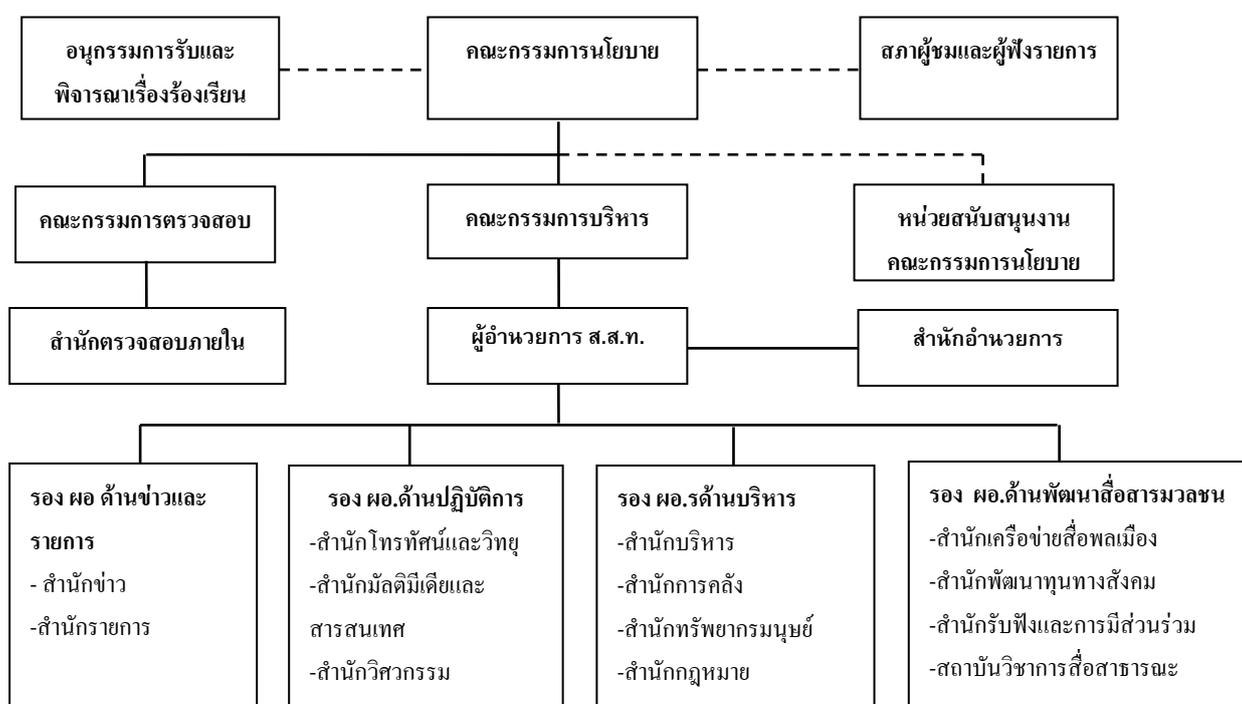
1. งบประมาณในการสนับสนุนภารกิจกรมประชาสัมพันธ์
2. ให้ถ่ายทอดข่าวต้นชั่วโมงจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย
3. เปลี่ยนชื่อสถานีเป็น “สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย FM105 คลื่นแห่งการเรียนรู้ของเด็กและครอบครัว”

การย้ายที่ทำการของ ส.ส.ท. ใหม่จากอาคารชินวัตร 3 ถนนวิภาวดีรังสิต ไปในย่านหลักสี่ ส่งผลให้การกระจายเสียงผ่านทางวิทยุออนไลน์ไทยพีบีเอสหยุดชะงักลงชั่วคราว ก่อนที่ในปี พ.ศ. 2554 เป็นปีแห่งการเริ่มให้บริการวิทยุออนไลน์ขึ้นเป็นครั้งแรก ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน โดยเป็นการต่อยอดจากสื่อวิทยุที่เริ่มต้นไว้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 เนื่องจากเห็นว่า เทคโนโลยีสื่อสารในโลกปัจจุบันมีความก้าวหน้าและทันสมัยมากขึ้น ประกอบกับอัตราการเติบโตของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว อีกทั้งพฤติกรรมของประชาชนในปัจจุบันที่ใช้คอมพิวเตอร์เป็นช่องทางในการรับสารมากขึ้น จึงเป็นอีกทางเลือกที่ให้ผู้ฟังได้ติดตามข่าวสาร ข้อมูลสาระประโยชน์ทางสื่อออนไลน์ ขณะเดียวกัน ประชาชนในพื้นที่ต่างจังหวัด จะสามารถรับฟังผ่านสถานีวิทยุชุมชน

ที่มีการเชื่อมโยงเครือข่ายการออกอากาศร่วมกัน ทั้งนี้เพื่อให้บริการกับประชาชนได้อย่างกว้างขวางทั่วถึง สมหน้าที่และบทบาทการเป็น “สื่อสาธารณะ” ตามเจตนารมณ์ของ ส.ส.ท.

วิทยุไทยพีบีเอสออนไลน์ มีสโลแกนว่า “วิทยุข่าวสารสาระเพื่อสาธารณะและสังคม” ปัจจุบันมีการเผยแพร่รายการระหว่าง 06.00 น. - 21.00 น. ทางเว็บไซต์ Thaipbsonline.net, www.facebook.com/ThaiPBSRadio, www.twitter.com/ThaiPBSRadio ผู้ฟังสามารถรับฟังได้ทั้งคอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟน และแท็บเล็ต ประชาชนในต่างจังหวัดสามารถรับฟังผ่านสถานีชุมชนต่างๆ ที่ทำการเชื่อมโยงสัญญาณไปออกอากาศผ่านสถานีวิทยุชุมชนในพื้นที่ นอกจากนี้ ยังสามารถรับสัญญาณผ่านดาวเทียมด้วยเครื่องรับสัญญาณดาวเทียม ที่รองรับระบบ DVB - S2 ได้ด้วยเช่นกัน (รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี 2554 ส.ส.ท.)

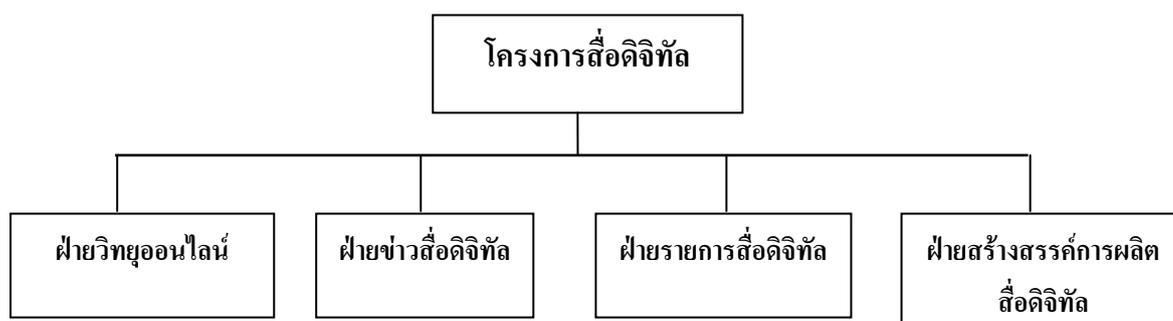
ขณะที่โครงสร้างองค์กรของ ส.ส.ท. ได้มีการแบ่งหน้าที่ฝ่ายต่างๆ ไว้อย่างชัดเจน ตั้งแต่ระดับนโยบาย ระดับบริหาร และฝ่ายปฏิบัติงาน ตลอดจนการรับเรื่องร้องเรียนและการตรวจสอบ รวมทั้งการรับฟังความเห็นจากสภาผู้ชมและผู้ฟังรายการ แต่ในส่วนของสถานีวิทยุไทยพีบีเอสออนไลน์นั้น เป็นโครงการที่จัดทำขึ้นโดยความร่วมมือของหลายฝ่าย โดยสำนักมัลติมีเดียและสารสนเทศ กับสำนักข่าว รวมทั้งมีการจ้างบุคคลภายนอกมาผลิตและจัดรายการทางสถานีวิทยุไทยพีบีเอสออนไลน์

ภาพที่ 1.1 ผังโครงสร้างองค์กร ส.ส.ท. (Thai PBS รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี 2554)

การบริหารงานของวิทยุไทยพีบีเอสออนไลน์อยู่ภายใต้โครงการสื่อดิจิทัล โดยได้มอบหมายให้รองผู้อำนวยการ ส.ส.ท.มากำกับดูแลหน่วยงานในโครงการ ที่มีการแบ่งหน้าที่ออกเป็น 4 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายวิทยุออนไลน์ ฝ่ายข่าวสื่อดิจิทัล ฝ่ายรายการสื่อดิจิทัล และฝ่ายสร้างสรรค์การผลิตสื่อดิจิทัล โดยมีวัตถุประสงค์หลัก 4 ข้อ คือ

1. เพื่อตอบสนองการดำเนินงานด้านสื่อวิทยุกระจายเสียงสาธารณะของ ส.ส.ท.
 2. เพื่อเป็นผู้นำการผลิตสื่อวิทยุออนไลน์เพื่อประโยชน์แห่งสาธารณะ
 3. เพื่อพัฒนาให้เกิดสถานีวิทยุกระจายเสียงที่ดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะ
- ต้นแบบของวิทยุสาธารณะแห่งประเทศไทยในอนาคต
4. เพื่อเปิดพื้นที่สื่อสาธารณะ สร้างการมีส่วนร่วมที่มาจากประชาชนทุกภาคส่วน

ภาพที่ 1.2 โครงสร้างการบริหารงานสถานีวิทยุไทยพีบีเอสออนไลน์

ที่มา: โครงการสื่อดิจิทัล (2555)

ขณะที่มีการพิจารณาปรับเปลี่ยนผังรายการวิทยุไทยพีบีเอสออนไลน์ทุกไตรมาส เพื่อให้เป็นไปตามสัดส่วนของสื่อสาธารณะตามนโยบายของ ส.ส.ท. ซึ่งล่าสุดในไตรมาส 4/2555 (ตุลาคม-ธันวาคม 2555) มีการแบ่งสัดส่วนรายการ โดยแยกตามกลุ่มเป้าหมาย คือ ข่าว 29.66% รายการสาระประโยชน์ 20.83% รายการสาระบันเทิง 49.50% (เอกสารขออนุมัติผังรายการวิทยุไทยพีบีเอสออนไลน์, 2555)

พร้อมกันนั้น ยังมีการแยกสัดส่วนรายการตามประเภทการผลิต กล่าวคือ มีการการผลิตข่าวและรายการขึ้นใหม่ คิดเป็น 84.49% ส่วนรายการที่มีการนำสัญญาณเสียงสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสมาใช้ นั้น คิดเป็น 19.51% ซึ่งเป็นข่าวภาคหลัก ไม่ว่าจะเป็น ข่าวเช้า ข่าวเที่ยง ทันข่าวเด่น และข่าวภาคค่ำ ในส่วนของรายการนั้น มีรายการมีเปิดบ้าน ThaiPBS เพลงลั่นทุ่ง และดนตรีวิถีศิลป์

ผังรายการวิทยุไทยพีบีเอสออนไลน์ : พฤศจิกายน 2555 (www.thaipbsonline.net)

เวลา/วัน	ชื่อ	ผู้ดำเนินรายการ	ประเภท	วิทยุออนไลน์	ยูทูป	รายการ		วัน/เวลา	
						ข่าว	สาระประโยชน์		
06.00	ข่าวเช้า (TV)						สารจากพจนานุกรม (ชุด 50 คำ และ 50 คำศัพท์พจนานุกรม)		6.00
							ข่าวไทยโมเดิร์น (เช้าวันจันทร์ - วันศุกร์)		6.00
07.30	ขบวนการนิสิต บีบีซี (วันจันทร์ - วันศุกร์)						กินใจกับคุณ คุณใจดี (Miss Healthy)		07.30
08.00	หน้าฟ้าใจโลก (สารคดีสั้น 30 นาที)						I Society (ไม่รับสารคดี) สักขยานานาชาติ (รับสาร งานหนังสือ, หนังสือนิตยสาร)		08.00
08.30	เสียงคนเมือง (วันจันทร์ - วันศุกร์)								
08.45	ราชบัณฑิตไทย (วันจันทร์ - วันศุกร์)								
09.00	เกาะลัดเล็ดหาข่าว (วันจันทร์ - วันศุกร์)						ขอมติบัตรข่าว (ข่าววันอาทิตย์, ข่าววันจันทร์ - วันศุกร์)	ปิ่นเพชรเมืองไทย (ข่าวเช้าวันจันทร์)	09.00
10.00	ข่าวเช้า ไทยพีบีเอส						Share (วันจันทร์ - วันศุกร์)		09.30
10.05	วิทยุออนไลน์-เกษตร (เกษตรพอเพียง)	วิทยุออนไลน์-การศึกษา (สาระความรู้)	วิทยุออนไลน์-สุขภาพ (สาระสุขภาพ)	วิทยุออนไลน์-สุขภาพ (Miss Healthy)	วิทยุออนไลน์-การเมือง (สาระการเมือง)	จุดรู้จุดไมตรี (ชุด 50 คำ)		10.30	
11.00	ข่าวเช้า ไทยพีบีเอส								
11.05	จุดรู้จุดไมตรี (วันจันทร์ - วันศุกร์, วันเสาร์ - วันอาทิตย์, วันจันทร์ - วันศุกร์)								
12.00	ข่าวเที่ยง (TV)								12.00
13.00	พจนานุกรม English Summary (ชุด 10 คำ)						บทเรียนเพลงเด็ก (ชุด 10 เพลง)		13.00
13.10	นิทานอีสป (ชุด 10 เรื่อง)								
14.00	ข่าวเช้า ไทยพีบีเอส								
14.05	สถานีประชาชน (TV)								
15.00	ข่าวเช้า ไทยพีบีเอส						เสียงสวรรค์พิชิตแดน (วันจันทร์ - วันศุกร์)		15.00
15.05	Music Intelligence (นิตยสาร)								
16.00	ข่าวเช้า ไทยพีบีเอส								
16.05	Music Intelligence (นิตยสาร)								
17.00	ข่าวค่ำ (TV)								17.00
17.30	นิตยสารสุขภาพ (สาระความรู้)				สาระความรู้ (สาระความรู้)		ไทยส่งยิ้ม (ละครวันจันทร์ - วันศุกร์, 6.00 - 6.30)		17.30
18.00	After School (วันจันทร์ - วันศุกร์)						Sports Time (สาระความรู้, สาระบันเทิง)	สนุกสนุก (วันจันทร์ - วันศุกร์)	18.00
19.00	ข่าวค่ำ Thai PBS (TV)								19.00
20.20	Thai PBS ข่าว (สาระความรู้, สาระบันเทิง)						เสียงไทย Thai PBS (TV)		20.20
20.30	คืนนี้ไทยพีบีเอส (สาระความรู้, กลุ่ม Media@young และผู้ชมทางไกล)						สาระความรู้ (ชุด 10 คำ, 10 เรื่อง)	Asian Update (สาระความรู้)	20.30
21.30	Science Today (สาระความรู้)	Science Today (สาระความรู้)	IT Update (สาระความรู้)	IT Update (สาระความรู้)	IT Update (สาระความรู้)	เพลงสั้นๆ (TV)	คนรัก 50 ปี (TV)	21.00	
22.00	WIDE								22.00

Email : radio@thaipbs.or.th

ข่าว	สาระประโยชน์	สาระบันเทิง
------	--------------	-------------

UPDATE : 6/11/2012 10:50

ภาพที่ 1.3 ผังรายการไตรมาส 4/2555

ที่มา: เอกสารขออนุมัติผังรายการวิทยุไทยพีบีเอสออนไลน์ (2555)

แม้ว่าสถานีวิทยุไทยพีบีเอสออนไลน์ ยังอยู่ในระยะเริ่มต้นของการทำหน้าที่สื่อวิทยุ สาธารณะ เพื่อรอกการจัดสรรคลื่นความถี่จาก กสทช. แต่ก็เป็นเรื่องที่ทำทหายอย่างยิ่ง หากจะพัฒนา วิทยุไทยพีบีเอสออนไลน์ ให้เป็นต้นแบบของวิทยุสาธารณะแห่งประเทศไทยในอนาคต เหมือนเช่น วิทยุบีบีซี ที่ได้รับการยอมรับในระดับสากลว่า เป็นสื่อเพื่อสาธารณะโดยทำหน้าที่รายงานข่าวตาม ความจริงและเป็นกลาง

อย่างไรก็ดี วิทยุออนไลน์ไทยพีบีเอสออนไลน์ ได้ใช้ช่องทางผ่านระบบอินเทอร์เน็ต เป็นเครื่องมือสำคัญที่ผู้ฟังสามารถรับฟังซ้ำหรือดาวน์โหลดข้อมูลย้อนหลังได้ โดยใช้ศักยภาพของ สื่อใหม่ ดังนี้ (Massey and levy, 1999 อ้างถึงใน สิริชัย วงศ์สาริตศาสตร์, 2549)

ตรงกาล (Real time) การรายงานข่าวออนไลน์สามารถนำเสนอแบบทันเหตุการณ์ตาม เวลาที่เกิดขึ้นจริง

ไ้ร้กาล (Shifted time) ข้อดีของข่าวออนไลน์เมื่อเปรียบเทียบกับข่าวอื่น คือความ สามารถในการเอาชนะข้อจำกัดในด้านเวลาได้ ข่าวออนไลน์สามารถนำเสนอข่าวทันเหตุการณ์ ข่าว ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันหรือแม้กระทั่งข่าวย้อนหลัง

ประสานสื่อ (Multimedia) การรายงานข่าวออนไลน์ต้องใช้องค์ประกอบในด้านสื่อ ประสม โดยนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบต่างๆ เช่น ข้อความ รูปภาพ ภาพนิ่ง เสียงดนตรี ภาพเคลื่อนไหว ภาพการ์ตูน เหล่านี้เป็นต้น

ปฏิสัมพันธ์ (Interactive) การรายงานข่าวออนไลน์จะมีลักษณะที่แตกต่างจากการ รายงานแบบสื่อเดิมที่มุ่งจะนำเสนอข่าวสารต่อกลุ่มผู้อ่านเป็นหลัก แต่ข่าวออนไลน์ กลุ่มผู้อ่าน สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในเนื้อหาที่มีลักษณะแบบปฏิสัมพันธ์ เช่น การส่งไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) ไปยังผู้สื่อข่าวหรือบรรณาธิการ รวมถึงการเปิดโอกาสให้ผู้อ่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมแสดง ความคิดเห็นในกระดานข่าวอิเล็กทรอนิกส์ (Bulletin Board System) หรือเปิดห้องสนทนา (Chat) เป็นต้น

การก่อตั้งสถานีวิทยุไทยพีบีเอสออนไลน์นั้น เพื่อรองรับการขยายตัวของการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและเป็นประโยชน์ในการเผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูลออกสู่ สาธารณะชน การดำเนินงานของสถานีวิทยุไทยพีบีเอสออนไลน์ ซึ่งออกอากาศทางเว็บไซต์ www.thaipbsonline.net อยู่ในระยะเริ่มต้น จึงมีผู้ฟังจำนวนไม่มาก แต่เนื่องจากทิศทางเติบโตของ สื่อวิทยุออนไลน์และสื่อใหม่ในอนาคตน่าจะมีผู้รับฟังเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้การปฏิบัติงานของสถานี วิทยุไทยพีบีเอสออนไลน์ ซึ่งเป็นสื่อสาธารณะและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนในการนำเสนอ ข้อมูลข่าวสารที่ต้องมีความเป็นอิสระ เป็นกลาง ปลอดภัยจากผลประโยชน์ทางการเมืองและธุรกิจ โดย มุ่งส่งเสริมการอนุรักษ์เอกลักษณ์วัฒนธรรมของชาติ และให้ความสำคัญกับคนกลุ่มน้อย ดังนั้น

การศึกษาเรื่อง “การบริหารงานข่าววิทยุไทยพีบีเอสออนไลน์” ทั้งในด้านปัจจัยที่มีผลต่อการทำหน้าที่สื่อมวลชน โครงสร้างหน้าที่ ตลอดจนกระบวนการกำหนดวาระข่าวสาร เพื่อให้วิทยุไทยพีบีเอสออนไลน์ทำหน้าที่สื่อสาธารณะให้เกิดประสิทธิผลตอบสนองความต้องการของสังคม และนำไปสู่การสร้างเสริมความเข้มแข็งให้แก่พลเมืองได้อย่างแท้จริง

1.2 ปัญหาวิจัย

1. ปัจจัยใดบ้างที่สามารถนำไปใช้ด้านบริหารจัดการข่าวของวิทยุไทยพีบีเอสออนไลน์ที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ
2. การกำหนดโครงสร้างหน้าที่ในการบริหารจัดการข่าววิทยุไทยพีบีเอสออนไลน์อย่างไรในการทำหน้าที่สื่อสาธารณะ
3. กระบวนการกำหนดวาระข่าวสารของวิทยุไทยพีบีเอสออนไลน์ที่ตอบสนองความต้องการของสังคมเป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการข่าวของวิทยุไทยพีบีเอสออนไลน์และนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขเพื่อสร้างเสริมความเข้มแข็งให้พลเมือง
2. เพื่อศึกษาโครงสร้างและหน้าที่ในการบริหารจัดการข่าววิทยุไทยพีบีเอสออนไลน์
3. เพื่อศึกษากระบวนการกำหนดวาระข่าวสารของวิทยุไทยพีบีเอสออนไลน์

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา “การบริหารงานข่าววิทยุไทยพีบีเอสออนไลน์ที่มีผลต่อการทำหน้าที่สื่อสาธารณะ” เฉพาะข่าวต้นชั่วโมง คือทันข่าววิทยุไทยพีบีเอส และการคัดเลือกรายการข่าวที่กระจายเสียงผ่านทางเว็บไซต์ www.thaipbsonline.net ทุกวันจันทร์-ศุกร์ ตั้งแต่เวลา 08.00 น. - 17.00 น. ได้แก่ รายการเกาะติดทิศทางข่าว รายการหน้าต่างโลก รายการวาระเมืองไทย และรายการเสียงพลเมือง ส่วนวันเสาร์-อาทิตย์ รายการ Sports Time และรายการ ASEAN Update ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2555- วันที่ 30 พฤศจิกายน 2555

1.5 นิยามศัพท์

วิทยุไทยพีบีเอสออนไลน์ หมายถึง สถานีวิทยุกระจายเสียงที่ก่อตั้งโดยองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (ส.ส.ท.) ออกอากาศทางเว็บไซต์ www.thaipbsonline.net เพื่อให้บรรลุภารกิจ ของสื่อสาธารณะ ตามมาตรา 8 (1) ตาม พ.ร.บ.องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2551 ซึ่งระบุให้ ส.ส.ท “จัดให้มีสถานีวิทยุกระจายเสียงและสถานีวิทยุโทรทัศน์ หรือเผยแพร่รายการในระบบอื่น หรือเทคโนโลยีทันสมัยอื่น โดยมีเครือข่ายให้บริการครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ...”

ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานข่าว หมายถึง ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการบริหารงานข่าววิทยุไทยพีบีเอสออนไลน์ ได้แก่

ปัจจัยภายใน

1. การจัดการ หมายถึง การบริหารจัดการข่าว การวางแผน และนโยบายที่เป็นประโยชน์ในการทำหน้าที่สื่อวิทยุสาธารณะ

2. เทคโนโลยี หมายถึง เครื่องมืออุปกรณ์สมัยใหม่ที่ใช้ผลิตข่าววิทยุไทยพีบีเอสออนไลน์

3. ความสามารถทางวิชาชีพ หมายถึง ความรู้และความเชี่ยวชาญด้านการผลิตและการนำเสนอข่าววิทยุไทยพีบีเอสออนไลน์

ปัจจัยภายนอก

1. กฎหมาย หมายถึง

1.1 พระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2551

1.2 ระเบียบข้อบังคับที่ใช้บริหารงานขององค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (ส.ส.ท.)

2. แหล่งข้อมูล หมายถึง แหล่งข้อมูลจากหน่วยงานภายนอกและจากประชาชนที่มีส่วนร่วมในรายการข่าวทางสถานีข่าววิทยุไทยพีบีเอสออนไลน์

โครงสร้างหน้าที่ หมายถึง โครงสร้างการบริหารงาน และจำนวนบุคลากรในโครงการสื่อดิจิทัล ซึ่งจัดตั้งขึ้นในการดำเนินงานสถานีวิทยุไทยพีบีเอสออนไลน์ เริ่มตั้งแต่เดือนเมษายนปี 2555 จนถึงปัจจุบัน (2556) เพื่อให้การทำงานของวิทยุไทยพีบีเอสออนไลน์มีประสิทธิภาพมากขึ้น

การกำหนดวาระข่าวสาร หมายถึง การจัดผังรายการ และการกำหนดประเด็นข่าวสารของวิทยุไทยพีบีเอสออนไลน์ ในการทำหน้าที่สื่อสาธารณะเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของสังคม

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบถึงปัจจัยที่สามารถนำไปใช้ด้านบริหารจัดการข่าวของวิทยุไทยพีบีเอสออนไลน์ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะและสร้างความเข้มแข็งให้กับพลเมือง
2. มีการกำหนดโครงสร้างหน้าที่เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการข่าววิทยุไทยพีบีเอสออนไลน์
3. เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการกำหนดวาระข่าวสารทางวิทยุไทยพีบีเอสออนไลน์อย่างชัดเจนและเป็นประโยชน์ต่อการทำหน้าที่สื่อสาธารณะ
4. เพื่อนำไปใช้ปรับปรุงด้านการบริหารงานข่าวของวิทยุออนไลน์อื่นๆ ในอนาคตเพื่อให้เกิดประสิทธิผลต่อการทำหน้าที่สื่อสาธารณะอย่างแท้จริง